

سیری در تحولات حمل و نقل

در تاریخ ایران و جهان

بهزاد صیفی

www.ketab.ir

ارغوان مهر ۱۴۰۴

سرشناسه	: صیفی، بهزاد، ۱۳۷۰ -
عنوان و نام پدیدآور	: سیری در تحولات حمل و نقل در تاریخ ایران و جهان/ مولف بهزاد صیفی.
مشخصات نشر	: تهران: ارغوان مهر، ۱۴۰۴ چاپ دوم
مشخصات ظاهری	: [۲۹۲] ص.: مصور، جدول، نقشه.
شابک	: 978-600-96447-9-7
وضعیت فهرست نویسی	: قایم
یادداشت	: پشت جلد به انگلیسی: Overview of the history of transportation's changes in Iran and the world.
یادداشت موضوع	: کتابنامه : ص. [۲۸۹ - ۲۹۱]. همچنین به صورت زیرنویس. حمل و نقل -- تاریخ Transportation -- History حمل و نقل -- ایران -- تاریخ Transportation -- Iran -- History حمل و نقل -- جنبه‌های زیست‌محیطی Transportation -- Environmental aspects انقلاب صنعتی Industrial revolution
رده بندی کنگره	: ۱۵۱HE/ص ۹ س ۹ ۱۳۹۶
رده بندی دیویی	: ۵۰۹/۳۸۰
شماره کتابشناسی ملی	: ۴۶۷۲۲۶۲
اطلاعات رکورد کتابشناسی	: قایم

ارغوان مهر

ناشر:

بهزاد صیفی

مؤلف:

سیری در تحولات حمل و نقل در تاریخ ایران و جهان

عنوان کتاب:

۹۷۸-۶۰۰-۹۶۴۴۷-۹-۷

شابک:

آرش جهانی

طراح جلد:

قیمت: ۲/۵۰۰/۰۰۰ ریال

چاپ دوم ۱۴۰۴

تیراژ: ۱۰۰ جلد

۰۹۰۱۶۷۰۰۲۶۲

شماره تماس انتشارات:

www.arghavanmehr.ir

[www.instagram.com/nashr arghavan mehr](https://www.instagram.com/nashr_arghavan_mehr)

فهرست:

۱۱	پیش گفتار.....
۱۵	فصل اول.....
۱۶	انقلاب صنعتی و حمل و نقل.....
۱۷	نظریه‌های حمل و نقل شهری تا دهه ۱۹۱۰.....
۱۹	تاریخچه پیدایش شهرها.....
۲۱	انقلاب صنعتی.....
۲۲	گاه‌شمار انقلاب صنعتی.....
۲۴	نیروی بخار.....
۲۵	شرایط کار در کارخانه.....
۲۵	قوانین کار در کارخانه‌ها.....
۲۶	کارخانه پنبه.....
۲۷	زمینه‌های شکل‌گیری انقلاب صنعتی.....
۲۸	ماشین بخار.....
۲۹	عوامل و عناصر انقلاب صنعتی.....
۳۲	بازتاب انقلاب صنعتی.....
۳۳	نتایج انقلاب صنعتی.....
۳۵	از پیدایش شهرها تا سال ۱۸۶۰.....
۳۸	مرووری بر زندگی و نظریه «اوژن هنارد».....
۳۹	"اوژن هنارد" و دگرگونی شهرهای بزرگ.....
۴۰	طرح یک تقاطع بارو گذر.....
۴۲	طرح فلکه در بلوارهای بزرگ.....
۴۲	طرح خیابان آینده.....
۴۳	طرح منظومه‌ای پارک‌ها و باغ‌ها.....
۴۵	راه آهن.....

۴۵	تاریخچه پیدایش راه آهن
۵۲	گاه شمار تحولات راه آهن
۵۷	راه آهن در ایران
۵۸	راه آهن سراسری
۵۸	تکمیل خطوط ریلی
۶۰	ساخت و توسعه خطوط ریلی
۶۰	خطوط ریلی فعلی ایران
۶۱	تأثیر حمل و نقل در توسعه کشاورزی
۶۳	هواپیما
۶۳	تاریخچه پیدایش هواپیما
۶۵	اولین پرواز مسافربری با اهداف اقتصادی
۶۶	ایجاد یک صنعت در زمینه ی پرواز
۶۷	سفر هوایی برای همه
۶۷	هواپیما در ایران
۶۹	سازمان هواپیمایی کشور
۷۳	حمل و نقل هوایی مسافر داخلی
۷۵	فصل دوم
۷۶	نظریه های حمل و نقل شهری از دهه ۱۹۲۰ تا ۱۹۷۰
۷۸	حمل و نقل عمومی
۸۱	برنامه ریزی حمل و نقل کلان شهری در دهه ۱۹۵۰
۸۳	برنامه ریزی حمل و نقل کلان شهری در دهه ۱۹۶۰
۸۶	برنامه ریزی حمل و نقل کلان شهری در دهه ۱۹۷۰
۸۹	برنامه ریزی حمل و نقل در دهه ۱۹۸۰ و پس از آن
۹۱	نظریه "لویس مامفورد"
۹۳	فلسفه برنامه ریزی مامفورد

طبیعت گرا:	۹۳
تکامل گرا:	۹۳
انسان گرا:	۹۴
آراء و نظریات مامفورد:	۹۴
شهر آرمانی مامفورد:	۹۹
فن و فناوری:	۱۰۱
حمل و نقل و محیط زیست	۱۰۴
اثرات حمل و نقل و سایل نقلیه موتوری بر محیط زیست	۱۰۸
تأثیرات حمل و نقل بر محیط زیست	۱۱۱
طراحی مسیر	۱۱۳
اثرات فرهنگی - اجتماعی	۱۱۵
خلق شهرهای جدید	۱۱۶
عوامل ترافیکی	۱۱۸
آلودگی صوتی	۱۱۸
آلودگی هوا	۱۲۳
ارتعاش	۱۲۵
حوادث و ایمنی	۱۲۶
فصل سوم	۱۲۷
نظریه های حمل و نقل شهری از ۱۹۸۰ تا کنون	۱۲۸
گاه شماری بر تولید خودرو:	۱۳۵
تاریخچه مختصری از خودرو بوگاتی	۱۴۰
تاریخچه مختصری از خودرو "رولز رویس"	۱۴۵
مروری کوتاه بر نظریه های حمل و نقل	۱۵۳
شش طراحی مدرن که سیستم حمل و نقل عمومی را متحول خواهد ساخت	۱۵۷
فصل چهارم	۱۶۱

۱۶۲	حمل و نقل عمومی
۱۶۲	مروری بر سیستم حمل و نقل عمومی
۱۶۲	پاریس - فرانسه
۱۶۳	برلین - آلمان
۱۶۳	بارسلونا - اسپانیا
۱۶۳	توکیو - ژاپن
۱۶۴	لندن - انگلستان
۱۶۴	سئول - کره جنوبی
۱۶۴	دبی - امارات متحده عربی
۱۶۵	پکن - چین
۱۶۵	مونترال - کانادا
۱۶۶	حمل و نقل در هند
۱۷۱	حمل و نقل در شنگهای
۱۷۶	حمل و نقل در مالزی
۱۸۲	حمل و نقل سنگاپور
۱۸۶	حمل و نقل در تایلند
۱۹۰	مروری بر سیر حمل و نقل عمومی در ایران
۱۹۰	تحولات خودرو
۱۹۱	گاه‌شمار تحولات اساسی در تاریخچه خودرو
۱۹۲	ورود خودرو به ایران
۱۹۳	ورود اتوبوس به ایران
۱۹۶	گاه شماری بر صنعت اتوبوس و اتوبوسرانی در ایران
۲۰۰	برنامه‌ریزی ترابری شهری و توسعه اجتماعی
۲۰۰	مطالعه تطبیقی ایران و فرانسه
۲۲۳	مترو

۲۲۵	تاریخچه تاکسی و تاکسیرانی
۲۲۶	اولین تاکسی ایران
۲۳۰	نقل و قولی از یک پیشکشوت
۲۳۲	راه‌اندازی شرکت‌های تعاونی و خصوصی تاکسیرانی
۲۳۶	پیشینه تاکسی در جهان و ایران
۲۳۹	رایج شدن تاکسی در کشورها
۲۴۹	تاکسی ویژه
۲۵۰	تاکسی‌های ویژه ایستگاهی
۲۵۱	تاکسی ویژه سازمان‌ها و ادارات
۲۵۱	سایر خدمات سازمان تاکسیرانی
۲۵۲	سرویس مدارس
۲۵۵	آسیب‌های زیست‌محیطی
۲۵۶	خودروی هیریدی یا تراموا
۲۶۰	خودروهای با سوخت گاز طبیعی
۲۶۰	طراحی خودروهای گازسوز
۲۶۴	آلودگی هوا
۲۶۸	تاکسی‌رانی در تهران
۲۷۰	از انقلاب صنعتی تا انقلاب IT
۲۷۲	بازار رقابت‌های مدرن
۲۷۴	جمع‌بندی:
۲۷۷	منابع

پیش گفتار

با عنایت الهی، توانستیم برگی سبز بر اوراق پربهای تاریخ بیافزاییم. امید که مورد استقبال دوستان و همراهان همیشگی نشر "ارغوان مهر" قرار گیرد.

کتاب حاضر با تلاش و پشتکار جناب آقای بهزاد صیفی، با محوریت مرور بر وضعیت و پیشرفت‌های وسائل و شرایط حمل و نقل، در ایران و جهان در حد توان، گردآوری شده است. در ارائه موضوعات مورد بحث، مرور مسائلی مانند: شهرسازی، محیط زیست و ... اجتناب ناپذیر می نمود و هم چنین متناسب با عناوین، برخی از موضوعات به منظور حفظ پیوستگی متن تکرار شده است.

۲۶ آذرماه، به پاس خدمات طاقت فرسای ناوگان خستگی ناپذیر حمل و نقل کشور، و برای آگاهی هرچه بیشتر جامعه، با نقش و جایگاه اساسی بخش حمل و نقل در اقتصاد ایران زمین، به عنوان «روز حمل و نقل» انتخاب شده است. فرصت را مغتنم می داریم و این روز را به تمامی متصدیان صنعت حمل و نقل کشور، به ویژه آنان که مسیرهای طولانی جاده‌ای، ریلی و هوایی را با پشتکاری شگفت انگیز طی می کنند تا در راه شکوفایی اقتصاد ایران اسلامی گام بردارند، تبریک می گوئیم.

روزهای سرنوشت ساز

در تاریخ تحولات صنعت حمل و نقل در کشور، روزهای سرنوشت ساز بسیاری وجود داشته که نقشی تعیین کننده در انسجام شبکه حمل و نقل داشته اند؛ و ۲۶ آذرماه سال ۱۳۶۱، از شمار چنین روزهایی است.

در این روز و در بحبوحه جنگ تحمیلی، حدود یک صد کشتی حامل کالا در بندرهای جنوبی کشور، در انتظار تخلیه بار بودند و بروز بحران ناشی از اتمام ذخیره کالاهای اساسی در کشور، تهدید کشتی‌های منتظر از سوی عراق و نیز شمول بیمه‌های جنگی، نگرانی‌هایی را برای مسئولان فراهم آورده بود. در همین روزها، رهبر کبیر انقلاب، حضرت امام خمینی (رحمة الله علیه) در پیامی تاریخی، کامیون‌داران کشور را به مشارکت در تخلیه هر چه سریع‌تر کشتی‌ها فراخواندند و باهمت آن دلیرمردان، کشور از وضعی بحرانی خارج، و این روز، به‌عنوان «روز حمل و نقل» نامیده شد.

مجموعه‌ای خواندنی و جالب از تاریخچه‌ی حمل و نقل در ایران و جهان جمع‌آوری شده است. امید است که ما را از نظرات خود آگاه سازید تا روشنی‌بخش راه باشد.

www.ketab.ir

مقدمه مؤلف

در طول دو دهه اخیر، شمار زیادی از مطالعات، بیان‌گر تأثیر مؤلفه‌های شکل‌ظاهری شهر بر شیوه سفر شهروندان است. این مؤلفه‌ها عبارت‌اند از: شکل و فرم شهر، تراکم‌های شهری، کاربری مختلط اراضی، آرایش فضایی خیابان‌ها^۱ و چگونگی دسترسی‌ها.

در همین راستا، حمل‌ونقل همواره یکی از مهم‌ترین عوامل اثرگذار بر ساختار شهرها بوده است. اما به‌ویژه در یک سده اخیر با گسترش انواع وسایل نقلیه موتوری و تغییرات فزاینده جمعیتی، "آمدوشد" به یکی از اصلی‌ترین مشکلات شهرنشینی بدل گردیده است. رویکردهای نظری به حمل‌ونقل درون‌شهری نیز طی دوره‌های زمانی مختلف از روندی متفاوت برخوردار بوده است.

با توجه به گستردگی مطالب، کتاب حاضر مروری کوتاه و در حد امکان فراگیر بر تحولات حمل‌ونقل از دوره پیدایش خودرو و تأثیرات آن بر شهرنشینی دارد.

امید که خواننده گرامی بهره‌موردنیاز را کسب بفرماید.

"توفیق خدمت از سوی خداوندست"

"بهزاد صیفی"